FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ
GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2025-2026

Traducció anglès-català:
traducció i anàlisi de fragments del llibre 'The Book Thief'

Júlia Ollé Pujol

1667733

TUTOR

Jaume Solà Pujols

Barcelona, 31 de maig del 2026

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

AGRAÏMENTS

Al professor Jaume Solà Pujols per la seva orientació i seguiment del treball.

A la meva família, per haver fet aquesta oportunitat possible.

A les meves companyes, per haver-me acompanyat en aquest trajecte i per haver estat la meva motivació constant.

A les meves amigues, per haver estat sempre al meu costat.

Finalment, gràcies a totes les persones que han contribuït a fer possible aquest treball.

PÀGINA DE CRÈDITS

Títol: Traducció anglès-català: traducció i anàlisi de fragments del llibre ‘The Book Thief’
Traducción inglés-catalán: traducción y análisis de fragmentos del libro ‘The Book Thief’
English-Catalan Translation: Translation and Analysis of Fragments from the novel *The Book Thief*
Autora: Júlia Ollé Pujol
Tutor: Jaume Solà i Pujols
Centre: Universitat Autònoma de Barcelona
Estudis: Grau en Traducció i Interpretació
Curs acadèmic: 2025-2026

Paraules clau:

Traducció literària, traducció anglès-català, Markus Zusak, *The Book Thief*, Segona Guerra Mundial, narrativa literària.

Traducción literaria, traducción inglés-catalán, Markus Zusak, *The Book Thief*; Segunda Guerra Mundial, narrativa literaria.

Literary translation, English-Catalan translation, Markus Zusak, *The Book Thief*; Second World War, literary narrative.

Resum del TFG:

Català

Aquest Treball de Fi de Grau se centra en la traducció i l’anàlisi de diversos fragments de la novel·la *The Book Thief* de Markus Zusak, una obra ambientada a l’Alemanya nazi durant la Segona Guerra Mundial. L’objectiu principal és identificar i analitzar els reptes lingüístics, culturals i estilístics que presenta la traducció literària de l’anglès al català, especialment en una obra amb una càrrega metafòrica i emocional tan marcada.

El treball combina una part teòrica i una part pràctica. En primer lloc, s'introdueix el context històric de la Segona Guerra Mundial i es presenta una síntesi de la novel·la per contextualitzar els fragments seleccionats. Més endavant, es tradueixen els textos escollits, acompanyats d'unes justificacions detallades d'alguns problemes de traducció que s'han trobat al llarg del procés. Entre aquests reptes destaquen la traducció de metàfores, expressions idiomàtiques, jocs de paraules i estructures sintàctiques pròpies de l'anglès, així com la necessitat de mantenir el to poeticometafòric característic de l'obra original.

A més, el treball justifica les estratègies i decisions de traducció adoptades amb l'objectiu de preservar la naturalitat del català i, alhora, mantenir la riquesa expressiva del text original. Aquesta anàlisi permet reflexionar sobre la importància de la creativitat i de l'adaptació cultural dins la traducció literària.

Castellà

Este Trabajo de Fin de Grado se centra en la traducción y el análisis de diversos fragmentos de la novela *The Book Thief* de Markus Zusak, una obra ambientada en la Alemania nazi durante la Segunda Guerra Mundial. El objetivo principal es identificar y analizar los retos lingüísticos, culturales y estilísticos que presenta la traducción literaria del inglés al catalán, especialmente en una obra con una carga metafórica y emocional tan marcada.

El trabajo combina una parte teórica y una parte práctica. En primer lugar, se introduce el contexto histórico de la Segunda Guerra Mundial y se presenta una síntesis de la novela para contextualizar los fragmentos seleccionados. Más adelante, se traducen los textos escogidos, acompañados de justificaciones detalladas de algunos problemas de traducción encontrados a lo largo del proceso. Entre estos retos destacan la traducción de metáforas, expresiones idiomáticas, juegos de palabras y estructuras sintácticas propias del inglés, así como la necesidad de mantener el tono poético-metafórico característico de la obra original.

Además, el trabajo justifica las estrategias y decisiones de traducción adoptadas con el objetivo de preservar la naturalidad del catalán y, al mismo tiempo, mantener la riqueza expresiva del texto original. Este análisis permite reflexionar sobre la importancia de la creatividad y de la adaptación cultural dentro de la traducción literaria.

Anglès

This Bachelor's Thesis focuses on the translation and analysis of several fragments from the novel *The Book Thief* by Markus Zusak, a work set in Nazi Germany during the Second World War. The main objective is to identify and analyse the linguistic, cultural, and stylistic challenges involved in translating literary texts from English into Catalan, especially in a work with such a strong metaphorical and emotional dimension.

The thesis combines both a theoretical and a practical approach. Firstly, it introduces the historical context of the Second World War and provides a summary of the novel in order to contextualise the selected fragments. Later on, the chosen texts are translated and accompanied by detailed explanations of a few translation problems encountered throughout the process. These challenges include the translation of metaphors, idiomatic expressions, wordplay, and English syntactic structures, as well as the need to preserve the poetic and metaphorical tone that characterises the original work.

Furthermore, the thesis justifies the translation strategies and decisions adopted in order to preserve the naturalness of the Catalan language while maintaining the expressive richness of the original text. This analysis highlights the importance of creativity and cultural adaptation in literary translation.

TAULA DE CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ..... 7
1. MARC TEÒRIC..... 9
1.1 EL PAPER DE LA TRADUCCIÓ LITERÀRIA..... 9
1.2 CONTEXT HISTÒRIC..... 10
1.3 SÍNTESI DE LA NOVEL·LA..... 11
2. MARC PRÀCTIC..... 12
TRADUCCIÓ..... 12
2.1 PROLOGUE..... 12
2.1.1 Problemes i justificacions..... 16
2.2 BESIDE THE RAILWAY LINE..... 17
2.2.1 Problemes i justificacions..... 21
2.3 THE ECLIPSE..... 22
2.3.1 Problemes i justificacions..... 25
2.4 THE FLAG..... 26
2.4.1 Problemes i justificacions..... 31
2.5 PAGES FROM THE BASEMENT..... 33
2.5.1 Problemes i justificacions..... 38
3. CONCLUSIONS..... 40
4. LLISTA DE REFERÈNCIES..... 41
5. ANNEXOS..... 43
5.1 Annex 1..... 43
5.2 Annex 2..... 44
5.3 Annex 3..... 45
5.4 Annex 4..... 46
5.5 Annex 5..... 47
5.6 Annex 6..... 48
5.7 Annex 7..... 49
5.8 Annex 8..... 50
5.9 Annex 9..... 51
5.10 Annex 10..... 52
5.11 Annex 11..... 53

INTRODUCCIÓ

Aquest Treball de Fi de Grau se centra en l'anàlisi i la traducció de fragments seleccionats de l'obra *The Book Thief* de Markus Zusak. L'objectiu principal és explorar els reptes lingüístics, culturals i estilístics que planteja la seva traducció al català. La novel·la està ambientada a l'Alemanya nazi de la Segona Guerra Mundial i, en aquest context marcat per la repressió, la propaganda i la deshumanització, la història segueix la vida de la Liesel Meminger, una nena que troba refugi en les paraules i en els llibres, tot desenvolupant una relació complexa amb el llenguatge com a eina de resistència i supervivència.

La motivació d'aquest treball neix de l'interès personal per la traducció literària, perquè al llarg de la carrera no hi he pogut profunditzar gaire, sobretot amb textos com els que es poden trobar dins aquesta novel·la, que tenen una forta càrrega estilística amb un rerefons històric i emocional intens. A més, té un to "poeticometafòric" molt remarcable. *The Book Thief* em va semblar l'opció perfecta per dur a terme un Treball de Fi de Grau que se centri en la traducció literària i per superar les dificultats que em presenta, ja que presenta una prosa amb moltes metàfores i jocs de paraules que m'han suposat un repte.

La rellevància d'aquesta anàlisi és igual d'important tant en l'àmbit acadèmic com en el personal. Acadèmicament, contribueix a la reflexió sobre les estratègies de traducció aplicades a textos literaris complexos i, personalment, em suposa una oportunitat per posar en pràctica els coneixements que he adquirit al llarg del grau. A més, des d'una perspectiva social, la novel·la ens obliga a tornar a tenir en compte la rellevància d'un període històric clau i reflexionar sobre el paper del llenguatge en contextos de conflicte.

El problema principal que es planteja és com traslladar al català els elements estilístics i semàntics de l'obra original sense que es perdi la riquesa expressiva ni les connotacions fortes de l'original. Així doncs, es pot observar que una traducció efectiva no pot limitar-se a la traducció literal, sinó que s'ha d'intentar prioritzar una traducció lliure on la persona que ho tradueix pugui experimentar i ser creativa per transmetre els efectes del text original al/la lector/a, però a la vegada pugui crear una traducció al català que presenti un vocabulari vast i divers.

Els objectius del treball són, per tant, identificar els principals reptes de traducció presents en els fragments seleccionats, analitzar les possibles solucions i justificar les decisions adoptades. La metodologia emprada combina la pràctica traductora amb l'anàlisi comparativa entre el text original i la versió traduïda, així com la consulta de fonts teòriques rellevants.

Per acabar, el treball s'estructura en diverses parts: una breu explicació per contextualitzar l'època de la novel·la, juntament amb una síntesi de la trama del llibre, la traducció dels fragments escollits, així com la justificació de les traduccions més complexes i problemàtiques que han sorgit i, per últim, les conclusions, on es recullen els resultats i les reflexions finals després d'haver realitzat el treball.

1. MARC TEÒRIC

1.1 EL PAPER DE LA TRADUCCIÓ LITERÀRIA

La traducció literària té un paper fonamental en la difusió de la cultura i el coneixement entre llengües i societats diferents. La seva funció principal és permetre que els lectors accedeixin a obres escrites en altres idiomes i així aconseguir superar la barrera lingüística i apropar la literatura universal a nous públics.

A diferència d'altres tipus de traducció, la traducció literària no consisteix només a transmetre informació, sinó que també consisteix a conservar l'estil, la veu narrativa, el ritme i la intencionalitat artística de l'autor/a. Per això, la persona que s'encarrega de traduir es converteix en un/a mediador/a cultural que reinterpreta l'obra original perquè aquesta pugui mantenir el valor estètic i emocional en la llengua d'arribada.

Diversos autors i traductors[1] destaquen que traduir literatura és una tasca complexa perquè les paraules no només tenen un significat, sinó també una sonoritat, unes connotacions i una càrrega cultural difícils de reproduir exactament en una altra llengua. Aquest fet és especialment visible en la poesia, on els jocs lingüístics, el ritme o les figures retòriques poden perdre matisos durant el procés de traducció.

A més de la seva funció comunicativa, la traducció literària també contribueix a la construcció i consolidació de les llengües i les cultures. En el cas del català, les traduccions que es van impulsar durant el Noucentisme van tenir un paper clau en la recuperació i normalització de la llengua, gràcies a figures com Josep Carner, Carles Riba o Josep Maria de Sagarra.

[1] Little English. (s.d.). *La dificultat de la traducció literària*. https://little-english.com/dificultat-traduccio-literaria/

La traducció suposa una dimensió ètica i cultural, a més, segons Montserrat Bacardí[2], la traducció "exigeix generositat i humanisme" per part de la persona que tradueix i la persona lectora i, segons Mireille Gansel[3], és una manera de construir ponts entre cultures i de donar veu a llengües i autors sovint silenciats o minoritzats. Aquesta idea converteix la traducció en una eina de resistència cultural i de defensa de la diversitat lingüística.

Avui en dia, la traducció literària es continua considerant una activitat creativa i essencial dins el món cultural. Molts traductors i traductores defensen que traduir és també una manera d'interpretar i habitar el món, ja que implica una lectura profunda de l'obra i una gran sensibilitat lingüística i cultural.

1.2 CONTEXT HISTÒRIC

La Segona Guerra Mundial va ser un conflicte bèl·lic global que va tenir lloc entre els anys 1939 i 1945. S'hi van enfrontar principalment dues aliances: les potències de l'Eix (l'Alemanya nazi, la Itàlia feixista i el Japó) i els aliats (el Regne Unit, França, la Unió Soviètica i els Estats Units, entre d'altres). Va ser la guerra més devastadora de la història, tant per la seva durada com pel nombre de víctimes i el seu abast geogràfic.

Les causes de la guerra es troben en les conseqüències de la Primera Guerra Mundial. Les sancions imposades a Alemanya pel Tractat de Versalles van provocar una forta crisi econòmica, inestabilitat política i un sentiment d'humiliació nacional. Aquest context va impulsar l'ascens de règims totalitaris, com el nazisme a Alemanya, liderat per Adolf Hitler, el feixisme a Itàlia amb Benito Mussolini, i el militarisme al Japó. Aquests règims defensaven el nacionalisme extrem, l'expansionisme territorial i l'ús de la violència.

Durant la dècada del 1930, Alemanya va començar a vulnerar el Tractat de Versalles, ja que es va rearmar i va decidir expandint-se territorialment. Davant la passivitat de les democràcies occidentals, Hitler va annexionar Àustria i part de Txecoslovàquia. Finalment, l'1 de setembre del 1939, Alemanya va envair Polònia, fet que va provocar la declaració de guerra del Regne Unit i França i l'inici oficial del conflicte.

---

[2] *El País*. (2026, maig 17). *Dolors Udina, Antoni Clapés i Mireille Gansel conversen sobre la traducció d'ànima a ànima*. https://elpais.com/quadern/literatura/2026-05-17/dolors-udina-antoni-clapes-i-mireille-gansel-conversen-sobre-la-traduccio-danima-a-anima.html

[3] Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). (2021). *Conversación con Mireille Gansel, Dolors Udina y Antoni Clapés*. https://www.cccb.org/es/w/actividades/conversacion-con-mireille-gansel-dolors-udina-y-antoni-clapes

La guerra es va desenvolupar en diversos fronts: a Europa, al nord d'Àfrica i al Pacífic. Inicialment, les potències de l'Eix van aconseguir grans victòries, però el curs de la guerra va canviar a partir del 1941, quan Alemanya va envair l'URSS i el Japó va atacar Pearl Harbor, cosa que va provocar l'entrada dels Estats Units a la guerra. A partir d'aquest moment, els aliats van començar a guanyar avantatge militar i econòmic.

Un dels aspectes més destacables del conflicte va ser l'Holocaust, el genocidi perpetrat pel règim nazi contra sis milions de jueus, així com altres col·lectius perseguits. La guerra va acabar l'any 1945 amb la derrota d'Alemanya al maig i la rendició del Japó després del llançament de les bombes atòmiques sobre Hiroshima i Nagasaki.

La Segona Guerra Mundial va transformar profundament el món, ja que va deixar milions de persones mortes, va provocar la destrucció de moltes ciutats i va donar lloc a un nou ordre internacional, marcat per la creació de l'ONU i l'inici de la Guerra Freda.

1.3 SÍNTESI DE LA NOVEL·LA

Després de perdre el germà i la mare, la Liesel, de nou anys, és acollida per una parella alemanya, en Hans i la Rosa, la qual obliga la Liesel a dedicar-se a rentar i a planxar la roba de famílies adinerades. En Hans, quan descobreix que la Liesel no sap llegir, es dedica a ensenyar-li'n i a llegir-li històries escrites. Arran d'això, a la Liesel se li desperta una gran afició pels llibres que la porta a robar-ne cada vegada que se li'n presenta l'oportunitat. Els seus pares no comparteixen l'auge del nazisme, així que quan se'ls presenta la situació, decideixen amagar un jueu (en Max, d'uns vint-i-pocs d'anys) al soterrani com a favor pel pare d'aquest, que havia salvat la vida d'en Hans en el seu moment. La Liesel i en Max s'avenen i desenvolupen una dinàmica de germans que els connecta durant aquesta època tan dura i incerta. Tanmateix, els pares els intenten separar el màxim possible per poder assegurar la seguretat de tots dos.

2. MARC PRÀCTIC

TRADUCCIÓ

2.1 PROLOGUE

PRÒLEG

a mountain range of rubble
in which our narrator introduces:
himself—the colors—and the book thief

una muntanya de runes:
on la narradora es presenta a si mateixa, els colors, i la lladre de llibres

DEATH AND CHOCOLATE

LA MORT I LA XOCOLATA

First the colors.
Then the humans.
That's usually how I see things.
Or at least, how I try.

Primer els colors.
Després els humans.
Així és com tendeixo a veure les coses.
O com ho intento, almenys.

· · · HERE IS A SMALL FACT · · ·
You are going to die.

· · · UN PETIT DETALL · · ·
Moriràs.

I am in all truthfulness attempting to be cheerful about this whole topic, though most people find themselves hindered in believing me, no matter my protestations. Please, trust me. I most definitely can be
cheerful. I can be amiable. Agreeable. Affable. And that's only the A's. Just don't ask me to be nice. Nice has nothing to do with me.

Amb tota sinceritat, intento parlar d'aquest tema de la forma més reconfortant possible, però per molt que protesti, a molta gent li costa creure'm. Si us plau, creu-me. De veritat, puc ser reconfortant. Puc ser amable. Agradable. Afable. I aquestes només són les paraules que comencen per la «a». Això sí, no em demanis que sigui simpàtica. La simpatia no va amb mi.

· · · REACTION TO THE · · ·
AFOREMENTIONED FACT
Does this worry you?
I urge you—don't be afraid.
I'm nothing if not fair.

· · · RESPOSTA AL DETALL · · ·
MENCIONAT ANTERIORMENT
Et preocupa?
T'ho suplico: no tinguis por.
Només soc justa.

—Of course, an introduction.
A beginning.
Where are my manners?
I could introduce myself properly, but it's not really necessary. You will know me well enough and soon enough, depending on a diverse range of variables. It suffices to say that at some point in time, I will
be standing over you, as genially as possible. Your soul will be in my arms. A color will be perched on my shoulder. I will carry you gently away.
At that moment, you will be lying there (I rarely find people standing up). You will be caked in your own body. There might be a discovery; a scream will dribble down the air. The only sound I'll hear after that will be my own breathing, and the sound of the smell, of my footsteps.
The question is, what color will everything be at that moment when I come for you? What will the sky be saying?
Personally, I like a chocolate-colored sky. Dark, dark chocolate. People say it suits me. I do, however, try to enjoy every color I see— the whole spectrum. A billion or so flavors, none of them quite the same, and a sky to slowly suck on. It takes the edge off the stress. It helps me relax.

És clar, una presentació.

Un principi.

On la tinc, l'educació?

Podria presentar-me com cal, però no és necessari. Ja em coneixeràs prou bé ben aviat, tot depèn d'una gamma diversa de variables. N'hi ha prou de dir que, tard o d'hora, seré al teu costat amb tota la cordialitat. M'enduré la teva ànima, un color m'apareixerà a l'espatlla i, amb delicadesa, et portaré amb mi.

Quan arribi el moment, seràs a terra (poques vegades em trobo la gent dreta). El teu cos estarà completament rígid. Això et sorprendrà: es deixarà anar un crit per l'aire. Després, l'únic que sentiré serà la meva respiració i el soroll de l'olor i dels meus passos.

La pregunta és: quin color predominarà quan et vingui a recollir? Què hi dirà, el cel?

Personalment, m'agrada quan el cel és de color xocolata, de xocolata negra, molt negra. La gent diu que m'escau, però, és cert que intento gaudir de tots els colors, tot l'espectre. Uns mil milions de sabors, cap de ben igual, i un cel del qual xuclar a poc a poc. M'ajuda a suavitzar la situació. Em tranquil·litza.

· · · A SMALL THEORY · · ·

People observe the colors of a day only at its beginnings and ends, but to me it's quite clear that a day merges through a multitude of shades and intonations, with each passing moment. A single hour can consist of thousands of different colors. Waxy yellows, cloud-spat blues. Murky darknesses. In my line of work, I make it a point to notice them.

· · · UNA PETITA TEORIA · · ·

La gent només observa els colors del dia quan comença i quan s'acaba, però des del meu punt de vista, el dia es fusiona amb diferents tons i matisos amb cada moment que passa. Una sola hora pot consistir en milers de colors diferents. Groc com la cera, blau com el cel esquitxat de núvols o bé foscors tenebroses. En la meva línia de treball, en faig un què que aquests colors destaquin.

As I've been alluding to, my one saving grace is distraction. It keeps me sane. It helps me cope, considering the length of time I've been performing this job. The trouble is, who could ever replace me? Who could step in while I take a break in your stock-standard resort-style vacation destination, whether it be tropical or of the ski trip variety? The answer, of course, is nobody, which has prompted me to make a conscious, deliberate decision—to make distraction my vacation. Needless to say, I vacation in increments. In colors.

Still, it's possible that you might be asking, why does he even need a vacation? What does he need distraction from?

Which brings me to my next point. It's the leftover humans. The survivors.

They're the ones I can't stand to look at, although on many occasions I still fail. I deliberately seek out the colors to keep my mind off them, but now and then, I witness the ones who are left behind, crumbling among the jigsaw puzzle of realization, despair, and surprise. They have punctured hearts. They have beaten lungs.

Which in turn brings me to the subject I am telling you about tonight, or today, or whatever the hour and color. It's the story of one of those perpetual survivors—an expert at being left behind.

It's just a small story really, about, among other things:

**** A girl***

**** Some words***

**** An accordionist***

**** Some fanatical Germans***

**** A Jewish fist fighter***

**** And quite a lot of thievery***

I saw the book thief three times.

Tal com deia, la meva única salvació és la distracció. Tenint en compte el temps que fa que em dedico a aquesta professió, em manté sensata i m'ajuda a enfrontar-me a les situacions. Però hi ha un problema: qui em podria substituir? Qui podria intervenir mentre soc de vacances en un complex turístic, sigui en una destinació tropical o sigui en una escapada a la neu? La resposta, és clar, és: ningú. Això m'ha portat a prendre una decisió conscient i deliberada: fer que les distraccions siguin les meves vacances. No cal dir que descanso en els increments. En els colors.

Tot i això, pot ser que et preguntis: per què necessita vacances, ella? De què necessita distreure's?

Aquesta pregunta em porta al pròxim punt: els humans que queden, els que sobreviuen. Són els que no puc ni veure, tot i que en diverses ocasions no puc estar-me'n de fer-ho. Busco els colors de forma intencionada per tal de no haver-hi de pensar, però de tant en tant, observo els que es queden enrere, com s'ensorren amb el laberint de la realitat, de la desesperació i de la sorpresa. Amb els cors trencats i els pulmons dolguts.

Així doncs, acabaré per parlar-te del tema que et volia explicar aquesta tarda, o nit, o l'hora o el color que sigui. Es tracta d'una història d'un dels perdurables supervivents, una petita experta a quedar abandonada.

Realment és una història curta, que tracta sobre:

* Una nena
* Algunes paraules
* Un acordionista
* Uns alemanys fanàtics
* Un jueu boxador
* I bastant robatori

Vaig veure la lladre de llibres tres vegades.

2.1.1 Problemes i justificacions

Problema	**Raonament**	**Solució**
in all truthfulness	Per traduir aquesta expressió he volgut trobar algun equivalent en català amb les mateixes connotacions, com ara l'expressió «de tot cor» o bé «amb el cor a la mà», però cap d'aquestes dues quedava bé en la frase, per tant, he optat per l'expressió de: *amb tota sinceritat*, que sembla més una traducció literal de l'expressió original i transmet el mateix significat.	Amb tota sinceritat
caked in your own body	*to be caked* significa que 'alguna cosa està coberta per una capa gruixuda' ja sigui de fang, brutícia, etc. També significa 'compacte' i, en aquest context, la frase dona a entendre que aquesta "capa" que et cobreix és el teu propi cos, per tant, he interpretat que la frase fa referència a l'estat de la mort, és a dir, la rigidesa que el teu cos adquireix després de morir.	El teu cos estarà completament rígid

Waxy yellows, cloud-spat blues	M'he volgut allunyar de la traducció literal amb l'objectiu que la traducció pugui tenir un "to" més literari, així que evitant al màxim que sembli un calc de l'anglès, el *cloud-spat blue* he decidit traduir-ho a *blau com el cel esquitxat de núvols* tenint en compte que l'original fa servir el verb *spat*, he pensat que en comptes de traduir-ho literalment a «escopir», el verb esquitxar queda més adient en el context. Quant a la primera part, el *waxy yellows*, en comptes de 'groc cerós', que no sona del tot natural, he decidit traduir-ho com un símil/comparació.	Groc com la cera, blau com el cel esquitxat de núvols
murky darknesses	Diferent de l'anterior, aquesta descripció l'he traduït literal, ja que una *foscor tenebrosa* m'ha semblat una descripció adequada per descriure el tema de la mort, amb connotacions fosques i negatives.	Foscors tenebroses
small story	Traduir-ho a *història petita* no té el mateix significat que una *història curta*, que és el que es refereix la versió original: malgrat la complexitat i exageració de la situació, es tracta d'una història breu.	Història curta

2.2 BESIDE THE RAILWAY LINE

AL COSTAT DE LES VIES DE TREN

First up is something white. Of the blinding kind.
Some of you are most likely thinking that white is not really a color and all of that tired sort of nonsense. Well, I'm here to tell you that it is. White is without question a color, and personally, I don't think you want to argue with me.

El primer que apareix és el color blanc. Un blanc que enlluerna.
Et pensaràs que el blanc no es considera realment un color i tota aquesta classe de ximpleries. Però soc aquí per explicar-te que ho és. El blanc és sens dubte un color i, personalment, no crec que et convingui iniciar una discussió amb mi.

· · · A REASSURING ANNOUNCEMENT · · ·

Please, be calm, despite that previous threat.

I am all bluster—

I am not violent.

I am not malicious.

I am a result.

· · · UN COMENTARI RECONFORTANT · · ·

Insisteixo, malgrat l'amenaça prèvia, que mantinguis la calma.

Només soc una fanfarrona.

No soc violenta.

No soc malvada.

Soc un resultat.

Yes, it was white.

It felt as though the whole globe was dressed in snow. Like it had pulled it on, the way you pull on a sweater. Next to the train line, footprints were sunken to their shins. Trees wore blankets of ice.

As you might expect, someone had died.

Sí, el color era blanc.

Semblava que el planeta sencer s'hagués vestit de neu, com qui es posa una dessuadora. Al costat de les vies de tren, hi havia petjades que arribaven fins al genoll. Els arbres estaven coberts de gel.

Com et pots imaginar, algú havia mort.

They couldn't just leave him on the ground. For now, it wasn't such a problem, but very soon, the track ahead would be cleared and the train would need to move on.

There were two guards.

There was one mother and her daughter.

One corpse.

The mother, the girl, and the corpse remained stubborn and silent.

No el podien deixar a terra com si res. De moment, no era un gran problema, però aviat el rastre que hi havia davant desapareixeria i el tren havia de continuar la marxa.

Hi havia dos guàrdies.
Una mare amb la seva filla.
Un cadàver.
La mare, la nena i el cadàver estaven quiets i en silenci.

“Well, what else do you want me to do?”
The guards were tall and short. The tall one always spoke first, though he was not in charge. He looked at the smaller, rounder one. The one with the juicy red face.
“Well,” was the response, “we can’t just leave them like this, can we?”
The tall one was losing patience. “Why not?”
And the smaller one damn near exploded. He looked up at the tall one’s chin and cried, “Spinnst du?! Are you stupid?!” The abhorrence on his cheeks was growing thicker by the moment. His skin widened. “Come on,” he said, traipsing over the snow. “We'll carry all three of them back on if we have to. We’ll notify the next stop.”

—I què més vols que faci?

Un dels guàrdies era alt i l’altre era baix. L’alt sempre era el primer a parlar, tot i no estar al càrrec. Va mirar al més baixet i rabassut que tenia la cara ben vermella.

—No els podem deixar així, no creus? — li va respondre.

L’alt estava perdent la paciència.

—Per què no?

I el més baixet gairebé explota.

—*Spinnst du?!* Ets estúpid?! — li va cridar a la barbeta de l’alt.

La repugnància li omplia les galtes i la pell se li estirava.

—Vinga, els carregarem tots tres, si fa falta. Informarem en la següent parada. — li va ordenar, mentre caminava com podia entre la neu.

As for me, I had already made the most elementary of mistakes. I can't explain to you the severity of my self-disappointment. Originally, I'd done everything right:
I studied the blinding, white-snow sky who stood at the window of the moving train. I practically inhaled it, but still, I wavered. I buckled —I became interested. In the girl. Curiosity got the better of me, and I resigned myself to stay as long as my schedule allowed, and I watched.
Twenty-three minutes later, when the train was stopped, I climbed out with them.
A small soul was in my arms. I stood a little to the right.

Pel que fa a mi, ja havia comès l'error més elemental de tots. No et podria explicar la magnitud amb la qual em vaig enfadar amb mi mateixa. Fins aleshores ho havia fet to bé. Havia estudiat la neu enlluernadora que cobria la finestra del tren. Pràcticament, la vaig inhalar, però tot i això, vaig trontollar i m'hi vaig deixar caure. La nena em va cridar l'atenció. La curiositat em va poder i em vaig rendir, així que em vaig quedar observant-la tanta estona com l'horari em permetia.
Vint-i-tres minuts després, quan el tren es va aturar, vaig baixar amb ells.
Portava una ànima en braços.
Em vaig quedar apartada a la dreta.

The dynamic train guard duo made their way back to the mother, the girl, and the small male corpse. I clearly remember that my breath
was loud that day. I'm surprised the guards didn't notice me as they walked by. The world was sagging now, under the weight of all that snow.
Perhaps ten meters to my left, the pale, empty-stomached girl was standing, frost-stricken.
Her mouth jittered.
Her cold arms were folded.
Tears were frozen to the book thief's face.

El dinàmic duo de guàrdies van tornar amb la mare, la nena i el cadàver menut. Recordo amb claredat que aquell dia jo tenia la respiració forta. Em sorprèn que els guàrdies no es fixessin en mi quan em passaven pel costat. El món s'estava enfonsant sota el pes de la neu.
A uns deu metres de mi, a l'esquerra, la nena pàl·lida i afamada estava morta de fred.
Li petaven les dents.
Tenia els braços plegats i congelats.

En la cara de la lladre de llibres hi havia llàgrimes congelades.

2.2.1 Problemes i justificacions

Problema	**Raonament**	**Solució**
I am all bluster	*Bluster* pot implicar parlar amb arrogància, de forma agressiva i ofesa. Per tant, he buscat una expressió natural en català que transmeti aquest matís i he decidit optar per *fanfarrona*[4].	Només soc una fanfarrona.
*He looked at the smaller, **rounder** one*	En català, es pot adaptar amb adjectius més naturals segons el context físic. En un principi havia pensat escollir l'opció literal que, en aquest cas, hauria estat «gras» o bé «grassonet», però sona més forçat i més artificiós, així que he pensat que la traducció de: *baixet i rabassut* transmet bé la idea d'un home petit i rodonet.	Va mirar al més baixet i rabassut
I buckled —I became interested.	En el context original, no significa literalment 'doblegar-se', sinó cedir-se emocionalment o mentalment i implicar-se en la situació de la qual està parlant. Així doncs, he decidit fer servir aquestes expressions per transmetre l'acte involuntari de rendir-se envers una situació[5].	vaig trontollar i m'hi vaig deixar caure
as long as my schedule allowed	En català, és més natural parlar de "jornada" o "horari" laboral segons el registre. En comptes de traduir-ho a *horari laboral*, he decidit traduir-ho solament a *horari*, ja que en fer servir l'expressió "horari laboral", es dona a entendre que s'està parlant d'una jornada d'un treball qualsevol, és a dir, d'un treball quotidià i, per tant, no transmetria el to metafòric de la novel·la, que vindria a ser que la "feina" de la narradora, és encarregar-se de les morts i el trasllat de les ànimes de les persones.	tanta estona com la jornada em permetia

[4] Diccionari.cat. (s.d.). *Bluster* (anglès-català).
https://www.diccionari.cat/angles-catala/bluster
[5] Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Deixar-se caure.*
https://pccd.dites.cat/p/Deixar-se_caure

frost-stricken	La traducció literal seria 'afectada pel gel', però tenint en compte el context, significa que la nena té molt fred, per tant, he decidit fer servir l'expressió *morta de fred* perquè soni més natural en la llengua d'arribada.[6]	morta de fred
*Her mouth **jittered***	Habitualment no es diu que "la boca tremola" quan una persona té fred, així que buscar una expressió idiomàtica com per exemple "li petaven les dents", encaixa perfectament amb el context de la novel·la.[7]	Li petaven les dents

2.3 THE ECLIPSE

L'ECLIPSI

Next is a signature black, to show the poles of my versatility, if you like. It was the darkest moment before the dawn.

Ara ve un negre característic, per mostrar els extrems de la meva versatilitat, si us sembla. Era el moment més fosc abans de l'alba.

This time, I had come for a man of perhaps twenty-four years of age. It was a beautiful thing in some ways. The plane was still coughing. Smoke was leaking from both its lungs

Aquesta vegada jo havia vingut per un home d'uns vint-i-quatre anys. En certa manera, era una cosa bonica. L'avió encara tossia. Els seus dos pulmons treien fum.

When it crashed, three deep gashes were made in the earth. Its wings were now sawn-off arms. No more flapping. Not for this metallic little bird.

En estavellar-se, es van obrir tres profundes rases a terra. Les ales eren ara braços amputats. Ja s'havia acabat el bròquil, almenys per a aquest petit ocell metàl·lic.

[6] Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Mort de fred.* https://pccd.dites.cat/p/Mort_de_fred
[7] Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). *Petar. DCVB.* https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=petar

· · · SOME OTHER SMALL FACTS · · ·

Sometimes I arrive too early.

I rush, and some people cling longer to life than expected.

· · · ALTRES PETITS DETALLS · · ·

A vegades vinc abans d'hora.

M'avanço.

I hi ha persones que s'aferren a la vida més del que es preveu.

After a small collection of minutes, the smoke exhausted itself. There was nothing left to give.

A boy arrived first, with cluttered breath and what appeared to be a toolbox. With great trepidation, he approached the cockpit and watched the pilot, gauging if he was alive, at which point, he still was. The book thief arrived perhaps thirty seconds later.

Years had passed, but I recognized her.

She was panting.

Després de pocs minuts, el fum va desaparèixer. No quedava res més.

Un nen va ser el primer a arribar, amb la respiració agitada i el que semblava una caixa d'eines.

Amb inquietud, es va apropar a la cabina i va observar el pilot, amb l'objectiu d'esbrinar si era viu i, en aquell moment, encara ho era. La lladre de llibres va arribar uns trenta segons després.

Havien passat anys, però la vaig reconèixer.

Estava esbufegant.

From the toolbox, the boy took out, of all things, a teddy bear. He reached in through the torn windshield and placed it on the pilot's chest. The smiling bear sat huddled among the crowded wreckage of the man and the blood. A few minutes later, I took my chance. The time was right.

I walked in, loosened his soul, and carried it gently away.

All that was left was the body, the dwindling smell of smoke, and the smiling teddy bear.

El nen va treure un os de peluix, ves quines coses, de la caixa d'eines. Va posar la mà a través del parabrisa trencat i el va col·locar sobre el pilot. L'osset, que somreia, va quedar entre les restes amuntegades de l'home i la sang. Uns minuts més tard, ho vaig intentar. Era el moment adequat.
Vaig entrar, vaig alliberar la seva ànima i amb tendresa, me la vaig endur.
Només quedava el cos, l'olor minvant de fum i l'osset de peluix somrient.

As the crowd arrived in full, things, of course, had changed. The horizon was beginning to charcoal. What was left of the blackness above was nothing now but a scribble, and disappearing fast.
The man, in comparison, was the color of bone. Skeleton-colored skin. A ruffled uniform. His eyes were cold and brown—like coffee stains—and the last scrawl from above formed what, to me, appeared an odd, yet familiar, shape. A signature.

Quan la gent va arribar, tot era diferent, és clar. L'horitzó començava a enfosquir-se com el carbó. Només quedava la negror de sobre, que ja no era res més que un gargot i que es difuminava amb pressa.
L'home, en comparació, tenia el color de l'os. Pell d'un color esquelètic. Un uniforme arrugat. Els seus ulls eren freds i marrons, com el cafè, i l'últim traç del cel va dibuixar el que semblava una forma estranya, però a la vegada familiar: una firma.

The crowd did what crowds do.
As I made my way through, each person stood and played with the quietness of it. It was a small concoction of disjointed hand movements, muffled sentences, and mute, self-conscious turns.
When I glanced back at the plane, the pilot's open mouth appeared to be smiling.
A final dirty joke.
Another human punch line.

La multitud va fer el que fan les multituds.
Mentre m'hi obria pas, cada persona es quedava quieta d'acord amb aquell silenci perdurant. Era una petita barreja de moviments de mans descoordinats, frases apagades. Totes les persones em donaven l'esquena i es quedaven mudes, cohibides.
En tornar a mirar l'avió, la boca oberta del pilot semblava un somriure.
Un últim acudit verd.
Una altra broma final.

He remained shrouded in his uniform as the graying light arm wrestled the sky. As with many of the others, when I began my journey away, there seemed a quick shadow again, a final moment of eclipse—the recognition of another soul gone.
You see, to me, for just a moment, despite all of the colors that touch and grapple with what I see in this world, I will often catch an eclipse when a human dies.
I've seen millions of them.
I've seen more eclipses than I care to remember.

Va romandre envoltat pel seu uniforme mentre la llum grisenca desafiava el cel. Com amb molts altres, quan em començava a allunyar, semblava que altra vegada hi hagués una ombra fugaç, un últim moment d'eclipsi, la confirmació d'una altra ànima que se n'anava.
Per a mi, només per un instant, malgrat tots els colors que toquen i lluiten amb el que veig en aquest món, sovint em topo amb un eclipsi quan mor un humà.
N'he vist milions.
He vist més eclipsis dels que m'agradaria recordar.

2.3.1 Problemes i justificacions

Problema	**Raonament**	**Solució**
(...) the poles of my versatility, ***if you like.***	En un principi havia optat per eliminar-lo en comptes de traduir-ho, ja que és una construcció que en català no és tan habitual com ho és en anglès, però després de consultar-ho amb el tutor i de provar diverses opcions, he escollit traduir-ho a l'expressió «si us sembla» per mantenir la naturalitat i també aquesta "proximitat" que té la mort narradora amb la persona lectora.	(...) els extrems de la meva versatilitat, si us sembla.
sawn-off *arms*	La traducció literal seria *braços serrats*, però he considerat que per seguir millor aquest to "poeticometafòric" de l'original, així que decidit personificar el subjecte de la frase, que és l'avió, i parlar d'uns braços amputats.	braços amputats
loosened his soul	No es tracta d'"afluixar" l'ànima, sinó que el text dona a entendre que l'ànima se l'endú de forma emocional o espiritual. Així doncs, *alliberar* és l'opció que més considero que s'adhereix al significat que transmet l'autor.[8]	alliberar la seva ànima

[8] Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *El vel i la toca negra no treuen l'ànima de pena.* https://pccd.dites.cat/p/El_vel_i_la_toca_negra_no_treuen_l%27%C3%A0nima_de_pena

self-conscious turns	Per demostrar la incomoditat i l'afectació de les persones en notar la presència de la mort, he utilitzat l'expressió de «donar l'esquena»[9] que, en aquest context, demostra la sensació de no voler acceptar la realitat, és a dir, com l'aparició de la mort clarament no és desitjada per part de la multitud, però a la vegada és inevitable.	donaven l'esquena
dirty joke	Després de buscar en diverses pàgines l'equivalent en català de l'expressió *dirty joke*, he trobat que la més utilitzada i la més adient és *acudit verd*[10].	acudit verd
human punch line	Seguint el fil humorístic que té l'últim paràgraf, una *punch line* fa referència a una broma final. En aquest cas, l'equivalent que he trobat a *Softcatalà* és la traducció de *broma final*, així doncs, m'he decidit per aquesta opció, ja que, a més, ajuda a "exagerar" la finalització del capítol, perquè aquesta frase el conclou. Altrament, similar al primer problema mencionat, he decidit eliminar el *human* i altra vegada poder mantenir la naturalitat al català, ja que una *broma final humana* no sona genuí.	broma final

2.4 THE FLAG

LA BANDERA

The last time I saw her was red. The sky was like soup, boiling and stirring. In some places, it was burned. There were black crumbs, and pepper, streaked across the redness.

Earlier, kids had been playing hopscotch there, on the street that looked like oil-stained pages. When I arrived, I could still hear the echoes. The feet tapping the road. The children-voices laughing, and the smiles like salt, but decaying fast.

Then, bombs.

[9] Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Donar l'esquena.* https://pccd.dites.cat/p/Donar_l%27esquena

[10] Mototurisme.cat. (s.d.). *Fòrum: tema 2349.* https://mototurisme.cat/viewtopic.php?t=2349

L'última vegada que la vaig veure, tot era vermell. El cel semblava una sopa que bullia, que es remenava i que estava una mica cremada. Hi havia engrunes negres i pebre escampats arreu de la vermellor.
Abans, en aquell carrer que semblava una pàgina tacada d'oli, els infants hi jugaven a la xarranca. Quan vaig arribar, encara podia sentir-ne els ecos. Com els peus repicaven a la carretera, les rialles, i els somriures salats, però que es descomponien amb rapidesa
Després, les bombes.

This time, everything was too late. The sirens. The cuckoo shrieks in the radio. All too late.

Aquesta vegada, tot va arribar massa tard. Les sirenes. Els crits esvalotats a la ràdio. Tot massa tard.

Within minutes, mounds of concrete and earth were stacked and piled. The streets were ruptured veins. Blood streamed till it was dried on the road, and the bodies were stuck there, like driftwood after the flood.
They were glued down, every last one of them. A packet of souls.
Was it fate?
Misfortune?
Is that what glued them down like that?
Of course not.
Let's not be stupid.

En qüestió de minuts, es van apilar munts de formigó i de terra. Els carrers es van rebentar com venes. La sang corria fins que quedava seca sobre l'asfalt i els cossos s'hi quedaven enganxats, com la fusta de deriva que queda arrossegada després d'una inundació.
S'hi quedaven ben adherits, tots i cadascun. Una riuada d'ànimes.
Era el destí?
Mala sort?
Era això el que els havia deixat enganxats així?
És clar que no.
No siguem inútils.

It probably had more to do with the hurled bombs, thrown down by humans hiding in the clouds.
Yes, the sky was now a devastating, home-cooked red. The small German town had been flung apart one more time. Snowflakes of ash fell so lovelily you were tempted to stretch out your tongue to catch them, taste them. Only, they would have scorched your lips. They would have cooked your mouth.

Probablement tenia més a veure amb les bombes deixades caure per humans que s'amagaven entre els núvols.
Sí, el cel era ara d'un vermell devastador, casolà. El petit poble alemany havia estat fet miques un cop més. Flocs de cendra queien amb un encant tan enganyós que et venien ganes de treure la llengua per atrapar-los i tastar-los. Però t'haurien cremat els llavis i t'haurien cuit la boca.

Clearly, I see it. I was just about to leave when I found her kneeling there.
A mountain range of rubble was written, designed, erected around her. She was clutching at a book.

Ho veig clarament, estava a punt de marxar quan la vaig trobar allà de genolls.
Una muntanya de runes s'havia escrit, dissenyat i aixecat al seu voltant. Aferrava un llibre amb força.

Apart from everything else, the book thief wanted desperately to go back to the basement, to write, or to read through her story one last time. In hindsight, I see it so obviously on her face. She was dying for it—the safety of it, the home of it—but she could not move. Also, the basement didn't even exist anymore. It was part of the mangled landscape.
A part de tot això, la lladre de llibres desitjava tornar al soterrani a escriure o a rellegir la seva història una última vegada. Ara que ho recordo, ho veig claríssim a la seva cara. Ho necessitava: la llar i la seguretat que li proporcionava, però no es podia moure. A més, el soterrani ni tan sols existia. Formava part del paisatge destrossat.

Please, again, I ask you to believe me.
I wanted to stop. To crouch down.
I wanted to say:
"'I'm sorry, child."
But that is not allowed.
I did not crouch down. I did not speak.
Instead, I watched her awhile. When she was able to move, I followed her.

Si us plau, un altre cop, t'insisteixo que em creguis.
Volia aturar-me. Ajupir-me.
Volia dir: —Em sap greu, petita.
Però això no està permès.
No em vaig ajupir. No vaig dir res.
En comptes d'això, la vaig observar una estona. Quan es va poder moure, la vaig seguir.

. . .

She dropped the book.
She knelt.
The book thief howled.

Va deixar caure el llibre.
Es va agenollar.
La lladre de llibres va deixar anar un crit.

Her book was stepped on several times as the cleanup began, and although orders were given only to clear the mess of concrete, the girl's most precious item was thrown aboard a garbage truck, at which point I was compelled. I climbed aboard and took it in my hand, not realizing that I would keep it and view it several thousand times over the years. I would watch the places where we intersect, and marvel at what the girl saw and how she survived. That is the best I can do—watch it fall into line with everything else I spectated during that time.

En començar a netejar, el llibre va ser trepitjat diverses vegades, i tot i que només els havien ordenat retirar la runa de formigó, van llençar l'objecte més preuat de la nena a un camió d'escombraries. Va ser llavors quan em vaig sentir obligada a intervenir. Hi vaig pujar i el vaig agafar, sense ser conscient que me'l quedaria i el llegiria milers de vegades al llarg dels anys. Observava els llocs on ens creuàvem i em meravellava tot el que la nena veia i com sobrevivia. El millor que puc fer és veure com tot això s'alinea amb tot el que vaig presenciar durant aquella època.

When I recollect her, I see a long list of colors, but it's the three in which I saw her in the flesh that resonate the most. Sometimes I manage to float far above those three moments. I hang suspended, until a septic truth bleeds toward clarity.

That's when I see them formulate.

Quan penso en ella, veig una llista llarga de colors, però els que més destaquen són els tres que vaig observar quan la vaig veure en persona. A vegades aconsegueixo allunyar-me d'aquests tres moments. Em quedo penjant, fins que una veritat asèptica surt sagnant a la llum.

És aleshores quan els veig prendre forma.

· · · THE COLORS · · ·
RED WHITE BLACK

· · · ELS COLORS · · ·
VERMELL BLANC NEGRE

They fall on top of each other. The scribbled signature black, onto the blinding global white, onto the thick soupy red.
Yes, often, I am reminded of her, and in one of my vast array of pockets, I have kept her story to retell. It is one of the small legion I carry, each one extraordinary in its own right. Each one an attempt— an immense leap of an attempt—to prove to me that you, and your human existence, are worth it.

Un cau damunt de l'altre. El negre gargotejat de la firma sobre el blanc cegador i sobre l'espès i cremós vermell.
Sí, sovint penso en ella, i en una de les meves nombroses butxaques n'he guardat la seva història per poder-la tornar a explicar. És una dels milers que duc amb mi, cadascuna extraordinària a la seva manera. Cadascuna és un intent, un intent immens, per demostrar-me que tu i l'existència humana, valeu la pena.

Here it is. One of a handful.
***The Book Thief*.**
If you feel like it, come with me.
I will tell you a story.
I'll show you something.

Aquí la tens. Una de moltes.
La lladre de llibres.
Si et ve de gust, vine amb mi.
T'explicaré una història.
T'ensenyaré una cosa.

2.4.1 Problemes i justificacions

Problema	**Raonament**	**Solució**
kids	Per tal d'evitar el masculí genèric i traduir-ho a *nens*, he decidit optar per l'opció neutra i generalitzar-ho a *infants.*	infants
cuckoo shrieks	*Cuckoo* fa referència a l'ocell cucut i, per tant, la traducció literal de l'expressió seria *crits de cucut*, però tenint en compte que s'està parlant de sorolls d'una ràdio, el que m'ha semblat més adient ha estat eliminar el *cucut* i traduir-ho per un adjectiu que s'assembli a uns crits aguts.	crits esvalotats
packet of souls	Altra vegada, tornant al to poeticometàforic de la novel·la, he volgut trobar una expressió més "abstracta" per mencionar aquest compacte/grup d'ànimes i, que no fos la literal (*paquet d'ànimes*). Així doncs, després de buscar algunes possibilitats i després d'haver-ho consultat amb el tutor, he escollit la paraula *riuada* per transmetre aquest gran nombre d'ànimes.	riuada d'ànimes

child	En traduir-ho a *nena*, fa la sensació que no transmet la connotació afectiva de l'original, així que he decidit buscar possibles sinònims de la paraula «nena» i entre ells, el sinònim de «petita»[11] és el que m'ha semblat més adequat i que, a més, expressa aquestes implicacions afectives i de simpatia/tendresa.	petita
septic truth bleeds toward clarity	He decidit fer servir l'expressió de «la veritat surt a la llum» per traduir aquesta frase idiomàtica[12]. A més, hi he afegit l'adjectiu *asèptic* perquè posi més èmfasi en la declaració.	fins que una veritat asèptica surt sagnant a la llum
The scribbled signature black, onto the blinding global white, onto the thick soupy red	L'anglès fa un ús constant dels adjectius i, en diversos casos, els ometo a l'hora de traduir, però en aquesta part del pròleg, ja que l'autor destaca la importància dels colors en la novel·la, he intentat mantenir-los. En la menció del color vermell, el text en anglès el descriu 'com una sopa', però en català he decidit no mencionar la sopa i, en canvi, fer servir els adjectius *espès* i *cremós*, que poden ser qualitats per descriure una sopa i també per descriure un color.	El negre gargotejat sobre el blanc cegador i sobre l'espès i cremós vermell

[11] Softcatalà. (s.d.). *Nen* (diccionari de sinònims). https://www.softcatala.org/diccionari-de-sinonims/paraula/nen/

[12] Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Treure a la llum.* https://pccd.dites.cat/p/Treure_a_la_llum

2.5 PAGES FROM THE BASEMENT

LES PÀGINES DEL SOTERRANI

For a week, Liesel was kept from the basement at all cost. It was Mama and Papa who made sure to take down Max's food.

La Liesel, de cap manera, no va poder baixar al soterrani durant una setmana. Eren la Mama i el Papa qui s'encarregaven de portar-li el menjar a en Max.

"No, Saumensch," Mama told her each time she volunteered. There was always a new excuse. "How about you do something useful in here for a change, like finish the ironing? You think carrying it around town is so special? Try ironing it!" You can do all manner of underhanded nice things when you have a caustic reputation. It worked.

—No, *Saumensch*— li deia la mare cada vegada que s'hi oferia. Sempre hi havia una excusa nova. —Per què no fas alguna cosa útil per aquí dalt per variar, com per exemple acabar de planxar? Creus que traginar-ho per tota la ciutat és tan important? Planxa-ho i veuràs!

Una pot fer tota mena de coses bones per sota mà quan té una reputació tan mordaç. Va funcionar.

During that week, Max had cut out a collection of pages from Mein Kampf and painted over them in white. He then hung them up with pegs on some string, from one end of the basement to the other. When they were all dry, the hard part began. He was educated well enough to get by, but he was certainly no writer, and no artist. Despite this, he formulated the words in his head till he could recount them without error. Only then, on the paper that had bubbled and humped under the stress of drying paint, did he begin to write the story. It was done with a small black paintbrush.

Durant aquella setmana, en Max havia arrencat diverses pàgines del *Mein Kampf* i les va pintar de blanc. A continuació, les va estendre en una corda amb pinces, que anava d'un extrem a l'altre del soterrani. Una vegada es van assecar, va començar la part difícil. Comptava amb prou coneixements per arreglar-se-les, però sens dubte no era ni un escriptor ni un artista. Tot i això, va suscitar les paraules en el seu cap fins que les va poder repetir sense equivocar-se. Només llavors va començar a narrar la història, sobre el paper bombat de la tensió de la pintura assecada. Ho va fer amb un pinzell negre petit.

The Standover Man.

El vigilant.

He calculated that he needed thirteen pages, so he painted forty, expecting at least twice as many slipups as successes. There were practice versions on the pages of the Molching Express, improving his basic, clumsy artwork to a level he could accept. As he worked, he heard the whispered words of a girl. "His hair," she told him, "is like feathers."

Va calcular que necessitaria trezte pàgines, així que en va pintar quaranta, amb la previsió de fer el doble d'errades que d'encerts. Hi havia esborranys en les pàgines del *Molching Express*, que el van ajudar a millorar les seves creacions artístiques bàsiques i barroeres i així aconseguir una obra acceptable. Mentre treballava, sentia el xiuxiueig d'una nena: «Els seus cabells», li deia, «és com si fossin plomes.»

When he was finished, he used a knife to pierce the pages and tie them with string. The result was a thirteen-page booklet that went like this:

Quan va acabar, va fer servir un ganivet per foradar les pàgines i lligar-les a la corda. El resultat va ser un llibret de tretze pàgines que deia així:

All my life I've been scared

of men standing over me. **(vegeu annex 1)**

Tota la vida, m'han fet por

els homes que em vigilaven.

I suppose my first standover man was my father,

but he vanished before I could remember him. **(vegeu annex 2)**

Suposo que el meu primer vigilant va ser el meu pare,

però va desaparèixer abans del meu record.

For some reason, when I was a boy, I liked to fight. A lot of the time, I lost. Another boy, sometimes with blood falling from his nose, would be standing over me. **(vegeu annex 3)**

No sé per què, però quan era petit, m'agradaven les baralles. Moltes vegades perdia. Un altre nen, a vegades amb sang al nas, se'm quedava vigilant.

Many years later, I needed to hide. I tried not to sleep because I was scared of who might be there when I woke up.

But I was lucky. It was always my friend. **(vegeu annex 4)**

Anys després, em vaig haver d'amagar. Intentava no dormir perquè em feia por veure qui seria allà quan em despertés.

Però tenia sort. Era sempre un amic meu.

When I was hiding, I dreamed of a certain man. The hardest was when I traveled to find him. **(vegeu annex 5)**

Quan estava amagat, somiava amb un home. La part més difícil era el viatge per trobar-lo.

Out of sheer luck and many footsteps, I made it. **(vegeu annex 6)**

Per pura sort i després de fer molt camí, ho vaig aconseguir.

I slept there for a long time. Three days, they told me… and what did I find when I woke up? Not a man but someone else, standing over me. **(vegeu annex 7)**

Allà hi vaig dormir molt. Tres dies em van dir… i, a qui vaig trobar-me, al despertar? No era un home, sinó una altra persona que em vigilava.

As time passed by, the girl and I realized we had things in common.

TRAIN

DREAMS

FISTS **(vegeu annex 8)**

El temps passava, i la nena i jo vam veure que teníem molt en comú.

TREN

SOMNIS

PUNYS

But there is one strange thing.

The girl says I look like something else. **(vegeu annex 9)**

Però hi ha una cosa estranya.

La nena diu que semblo una altra cosa.

Now I live in a basement. Bad dreams still live in my sleep. One night, after my usual nightmare, a shadow stood above me. She said, "Tell me what you dream of." So I did. **(vegeu annex 10)**

Ara visc en un soterrani. Els malsons encara em venen a visitar mentre dormo. Una nit, després del malson, una ombra m'estava vigilant. Em va dir: —Explica'm el que somies—. I així ho vaig fer.

In return, she explained what her own dreams were made of. **(vegeu annex 11)**

A canvi, em va explicar de què estaven fets els seus somnis.

Now I think we are friends, the girl and me. On her birthday, it was she who gave a gift— to me.

It makes me understand that the best standover man I've ever known is not a man after all…**(vegeu annex 12)**

Ara crec que som amics, la nena i jo. El dia del seu aniversari, va ser ella qui em va fer un regal a mi.

Em va fer veure que el millor vigilant que he conegut, resulta que no és un home…

VALUABLE

VALUABLE

VALUABLE

~~***VALUB***~~

DAYLIGHT

(vegeu annex 13)

VALUÓS

VALUÓS

VALUÓS

~~VALIÓ~~

MATINADA

(...)

WATER

MOVEMENT

DAYLIGHT

DAYLIGHT

AIGUA

MOVIMENT

MATINADA

MATINADA

2.5.1 Problemes i justificacions

Problema	**Raonament**	**Solució**
At all cost	L'expressió *at all cost* he decidit traduir-la com a 'de cap manera', però el que m'ha resultat difícil ha estat la seva col·locació: és a dir, si la posava al final de la frase, quedava poc natural i molt calcat de l'anglès. Per tant, he optat per posar-la al principi de la frase, després del subjecte i, a més, afegir-hi la doble negació.	De cap manera
Les "" de diàleg	En català, el diàleg no es mostra amb les cometes altes, sinó que s'utilitza el guió llarg per obrir i tancar la intervenció del personatge.	—
Saumensch	L'expressió *Saumensch* he decidit mantenir-la, ja que ja és una paraula estrangera en l'original i comporta un gran pes cultural: mostra una família alemanya enmig d'una Segona Guerra Mundial. A més, en els primers capítols del llibre, el narrador fa un petit incís per explicar el significat de la paraula (*Sau* significa 'porc' en alemany, i *Saumensch* s'utilitza per censurar i humiliar la dona, és a dir, es podria dir que seria l'equivalent de 'porca' en català.)	*Saumensch*
Only then, on the paper that had bubbled and humped under the stress of drying paint, did he begin to write the story.	En general, la part que em resulta més complicada a l'hora de traduir de l'anglès és l'ordre de la frase. En català vaig decidir canviar-hi l'ordre i col·locar el verb al principi i així seguir la norma estàndard del català (subjecte+verb+complements del verb).	Només llavors va començar a narrar la història, sobre el paper bombat de la tensió de la pintura assecada.

Small black paintbrush	En la normativa de l'anglès existeix un ordre jeràrquic dels adjectius. En català[13], però, l'ordre natural és que l'adjectiu vagi al darrere del nom. Però en el cas de voler posar èmfasi en una característica del nom, si es tracta d'un adjectiu qualificatiu (com per exemple 'petit'), es pot col·locar a davant quan té una funció explicativa o valorativa, per expressar connotacions subjectives. En aquest fragment, no he notat que la mida del pinzell representi cap connotació subjectiva, per tant, posant els dos adjectius darrere del nom ja queda correcte.	Pinzell negre petit
"His hair," she told him, "is like feathers."	Segons l'IEC[14], els pensaments s'escriuen entre cometes per distingir-les de les expressions de diàleg.	«Els seus cabells», li deia, «és com si fossin plomes.»
*Out of **sheer** luck and **many footsteps**…*	En traduir de l'anglès al català, moltes vegades, per evitar les traduccions literals i perquè quedi natural en català, ometo els adjectius perquè la frase traduïda no quedi redundant i perquè no aparenti tan calcada de l'idioma original. A més, diverses vegades he de recórrer a la tècnica de transposició, és a dir, els hi canvio la categoria gramatical, com per exemple en aquest cas, el substantiu de *footsteps* l'he traduït a «fer camí», un verb.	Per pura sort i després de fer molt camí…
fragment del llibret	En general, la part complicada ha sigut mantenir la brevetat dels fragments de l'original, he utilitzat el mínim de paraules possibles per fer les traduccions, per tal que quedin d'una allargada semblant, però que també quedin naturals.	

[13] Correcció en Català. (s.d.). *Adjectius qualificatius en català: quin és l'ordre natural?* https://correccioencatala.cat/adjectius-qualificatius-catala-ordre/

[14] Institut d'Estudis Catalans. (2019). *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos* (4a ed.). https://estil.iec.cat/wp-content/uploads/sites/24/2019/02/07_Pag_167-278_p-4.pdf

3. CONCLUSIONS

Aquest Treball de Fi de Grau m'ha permès aconseguir l'objectiu de traduir i analitzar fragments seleccionats de *The Book Thief*, de Markus Zusak. Més enllà de resoldre els reptes lingüístics entre l'anglès i el català i els reptes culturals d'una Alemanya en plena Segona Guerra Mundial, aquest projecte ha suposat un descobriment en la dificultat que implica la traducció literària, ja que es tracta d'un àmbit que no només requereix coneixement acadèmic, sinó que també requereix experiència i una gran sensibilitat artística.

El repte principal de la traducció ha estat el seu to narratiu, "poeticometafòric", on la mort actua com a narradora omnipresent i que, per tant, fa servir de forma constant jocs de paraules, i personificacions d'objectes, entre d'altres. Des d'un inici, vaig intentar reduir l'ús de la traducció literal, i així doncs, en la gran majoria de casos, en les estructures més creatives m'he obligat a adoptar una traducció més lliure o allunyada de la literalitat formal per tal de prioritzar el sentit profund de la narració original i les connotacions emocionals que Zusak vol transmetre a la persona lectora.

Aquestes solucions han tingut com a objectiu principal trobar equivalències i traduccions que respectin la naturalitat i l'expressivitat del català. A més, els components culturals i el rerefons de la novel·la han exigit una recerca més profunda a l'hora de trobar traduccions adequades, sobretot en els casos de les expressions alemanyes, ja sigui en l'ús d'insults contextualitzats o el tractament afectiu dels personatges.

En l'àmbit personal i acadèmic, aquest treball m'ha permès posar en pràctica els coneixements adquirits al llarg del grau, poder observar i experimentar com funciona una traducció literària i com solucionar els reptes que et presenta al llarg del projecte. Aquesta llibertat creativa que exigeix una obra com aquesta, comporta una gran responsabilitat, la de saber trobar l'equilibri entre allunyar-te del text original per tal de buscar la naturalitat en la llengua catalana i la necessitat de renyir-te a la fidelitat de la novel·la. En conclusió, aquest treball m'ha ajudat a dignificar la figura del/la traductor/a com un pont artístic, és a dir, una persona que té la capacitat de transmetre la narració d'una obra en una nova llengua sense que se'n perdi la seva ànima original.

4. LLISTA DE REFERÈNCIES

Cambridge University Press. (s.d.). *Buckle. Cambridge Dictionary.* https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/buckle

Cambridge University Press. (s.d.). *Cuckoo* (anglès-espanyol). *Cambridge Dictionary.* https://dictionary.cambridge.org/es/diccionario/ingles-espanol/cuckoo

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). (2021). *Conversación con Mireille Gansel, Dolors Udina y Antoni Clapés*. https://www.cccb.org/es/w/actividades/conversacion-con-mireille-gansel-dolors-udina-y-antoni-clapes

Correcció en Català. (s.d.). *Adjectius qualificatius en català: quin és l'ordre natural?* https://correccioencatala.cat/adjectius-qualificatius-catala-ordre/

Diccionari.cat. (s.d.). *Bluster* (anglès-català). https://www.diccionari.cat/angles-catala/bluster](https://www.diccionari.cat/angles-catala/bluster)

Fismuler Barcelona. (s.d.). *Carta.* https://www.fismuler.com/en/barcelona/carta

Generalitat de Catalunya. (s.d.). *Esmolar* (entrada diccionari). https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html](https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html

Institut d'Estudis Catalans. (2019). *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos* (4a ed.). https://estil.iec.cat/wp-content/uploads/sites/24/2019/02/07_Pag_167-278_p-4.pdf

Institut d'Estudis Catalans. (s.d.). *Petar. DCVB.* https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=petar

J. M. Sadurní. (2024). *La Segunda Guerra Mundial al completo: historia de un conflicto que cambió el mundo*. Historia National Geographic. https://historia.nationalgeographic.com.es/a/segunda-guerra-mundial-completo-historia-conflicto-que-cambio-mundo_18193

Little English. (s.d.). *La dificultat de la traducció literària*. https://little-english.com/dificultat-traduccio-literaria/

Mototurisme.cat. (s.d.). *Fòrum: tema 2349.* https://mototurisme.cat/viewtopic.php?t=2349](https://mototurisme.cat/viewtopic.php?t=2349)

Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Deixar-se caure.* https://pccd.dites.cat/p/Deixar-se_caure

Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Donar l'esquena.* https://pccd.dites.cat/p/Donar_l%27esquena

Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *El vel i la toca negra no treuen l'ànima de pena.* https://pccd.dites.cat/p/El_vel_i_la_toca_negra_no_treuen_l%27%C3%A0nima_de_pena

Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Mort de fred.* https://pccd.dites.cat/p/Mort_de_fred

Paremiologia Catalana Comparada Digital. (s.d.). *Treure a la llum.* https://pccd.dites.cat/p/Treure_a_la_llum

El País. (2026, maig 17). *Dolors Udina, Antoni Clapés i Mireille Gansel conversen sobre la traducció d'ànima a ànima*. https://elpais.com/quadern/literatura/2026-05-17/dolors-udina-antoni-clapes-i-mireille-gansel-conversen-sobre-la-traduccio-danima-a-anima.html

Real Academia Española. (s.d.). *Apelmazado.* https://dle.rae.es/apelmazado

Softcatalà. (s.d.). *Nen* (diccionari de sinònims). https://www.softcatala.org/diccionari-de-sinonims/paraula/nen/](https://www.softcatala.org/diccionari-de-sinonims/paraula/nen/)

Softcatalà. (s.d.). *Punch line* (diccionari anglès-català). https://www.softcatala.org/diccionari-angles-catala/eng/paraula/punch%20line/](https://www.softcatala.org/diccionari-angles-catala/eng/paraula/punch%20line/)

TERMCAT. (s.d.). *Fusta de deriva*. https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/293/fitxa/NDQwNzgwNA%3D%3D

XTEC. (s.d.). *La II Guerra Mundial*. http://www.xtec.cat/~cgonza2/PRIMER%20BACHILLERAT/T4%20Entreguerres/5%20la_II%20guerramundial.html

5. ANNEXOS

5.1 Annex 1

5.2 Annex 2

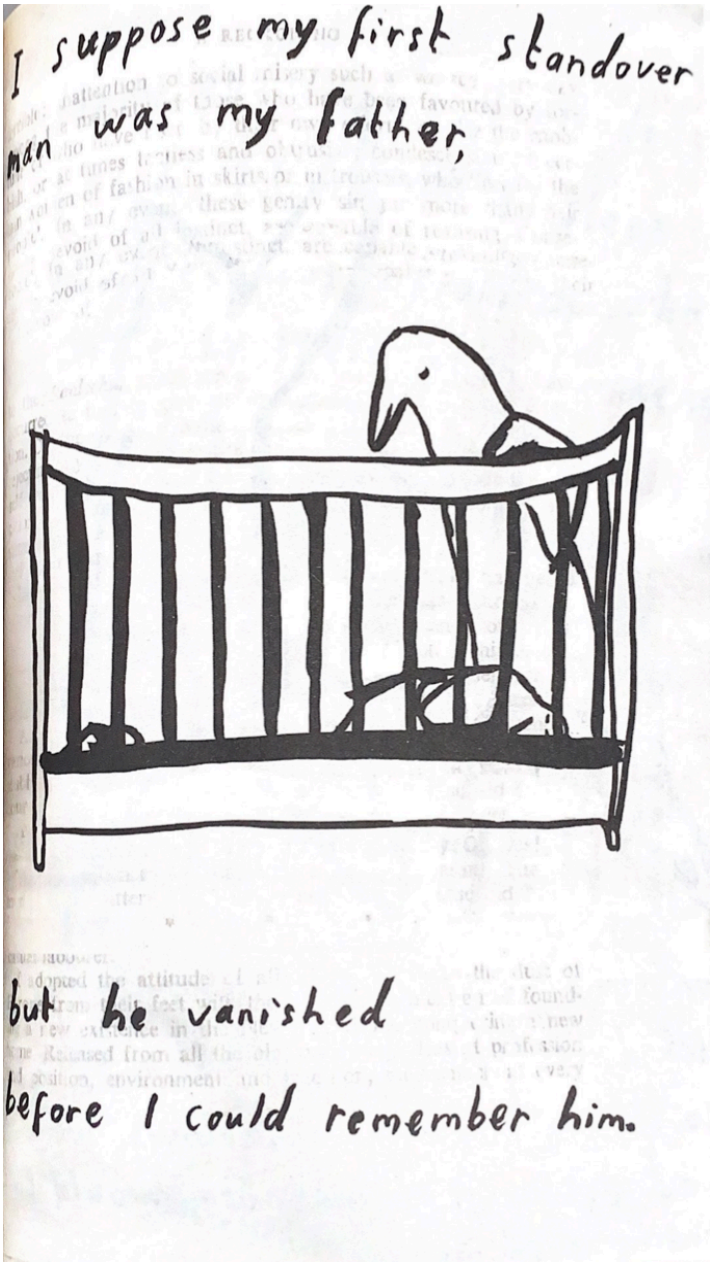
I suppose my first standover man was my father,
but he vanished
before I could remember him.

5.3 Annex 3

For some reason, when I was a boy,
I liked to fight. A lot of the time,
I lost. Another boy, sometimes with
blood falling from his nose, would be
standing over me.

5.4 Annex 4

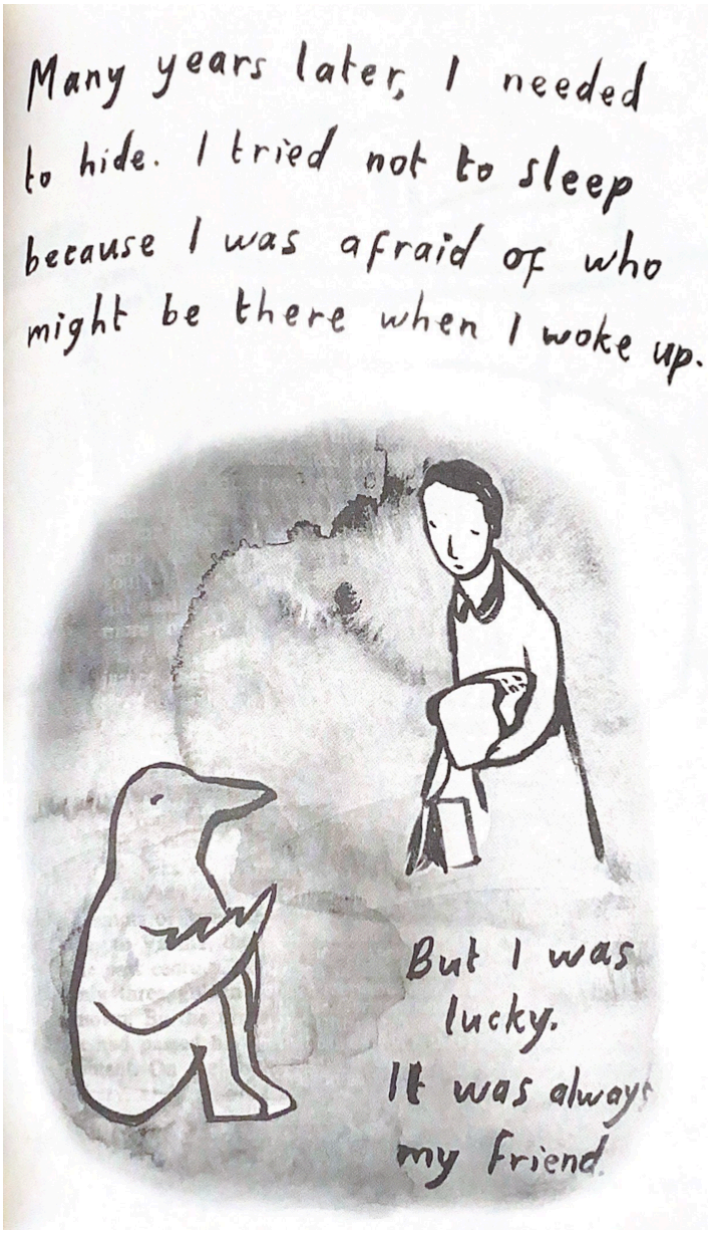
Many years later, I needed to hide. I tried not to sleep because I was afraid of who might be there when I woke up.
But I was lucky.
It was always my friend.

5.5 Annex 5

When I was hiding, I dreamed
of a certain man. The hardest
was when I traveled to find him.

5.6 Annex 6

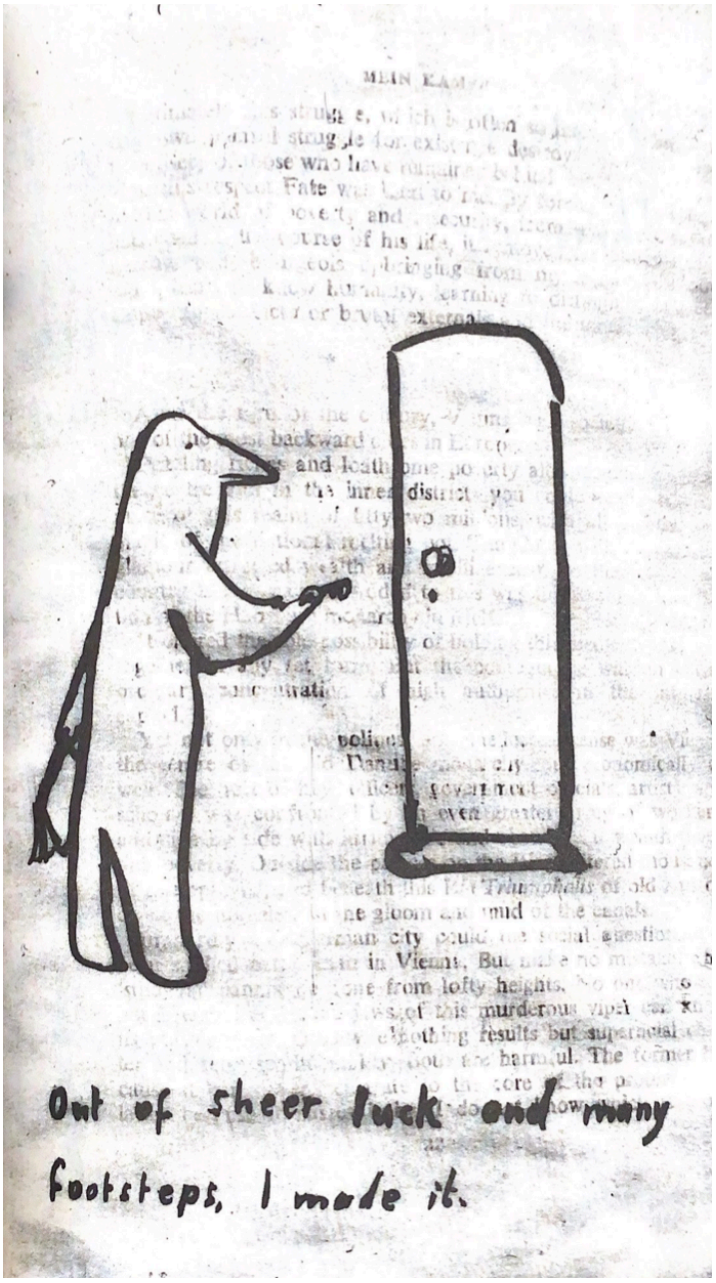

5.7 Annex 7

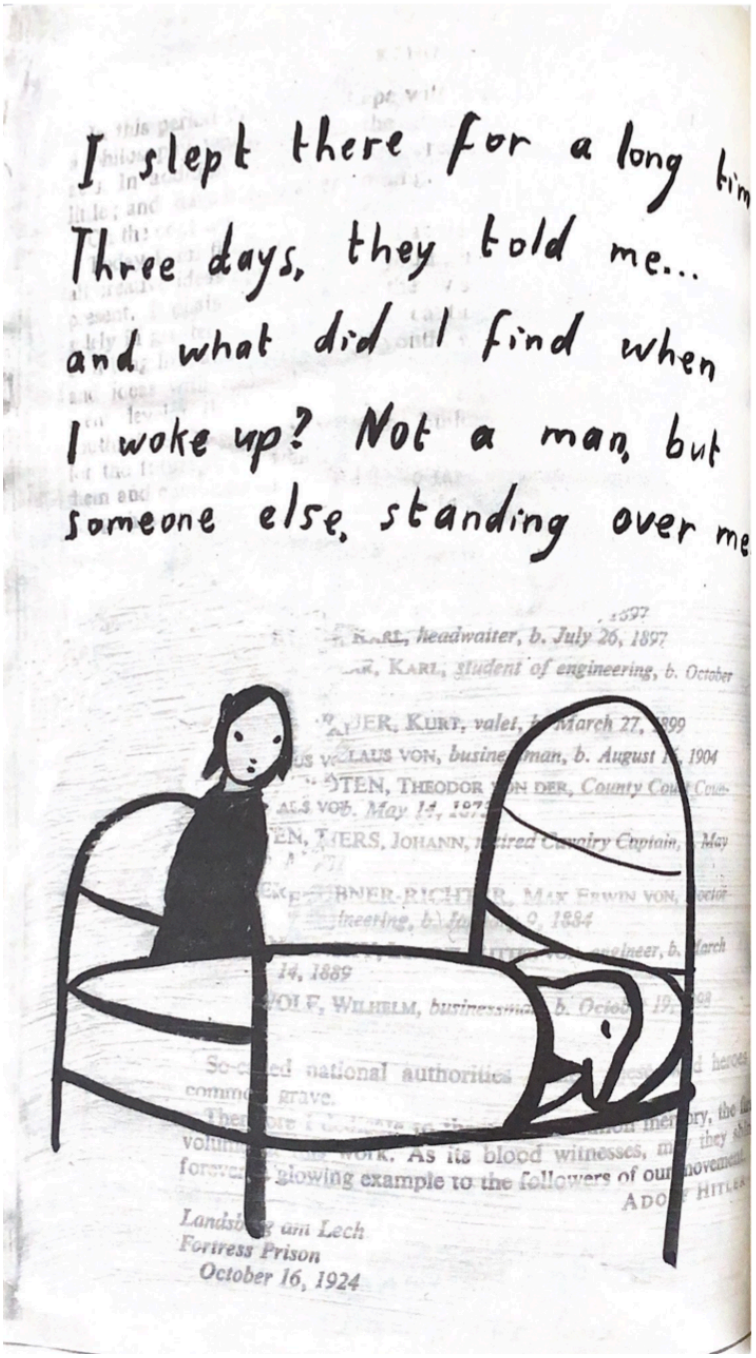
I slept there for a long tim
Three days, they told me...
and what did I find when
I woke up? Not a man, but
someone else, standing over me
headwaiter, b. July 26, 1897
student of engineering, b. October
KURT, valet, b. March 27, 1899
LAUS VON, business man, b. August 1904
THEODOR VON DER, County Court
May 14, 1873
JOHANN, Cavalry Captain, May
MAX ERWIN VON, Doctor
engineering, b. 9, 1884
engineer, b. March
14, 1889
WILHELM, b. October
So-called national authorities
common grave.
As its blood witnesses,
glowing example to the followers of our movement.
Landsberg am Lech
Fortress Prison
October 16, 1924

5.8 Annex 8

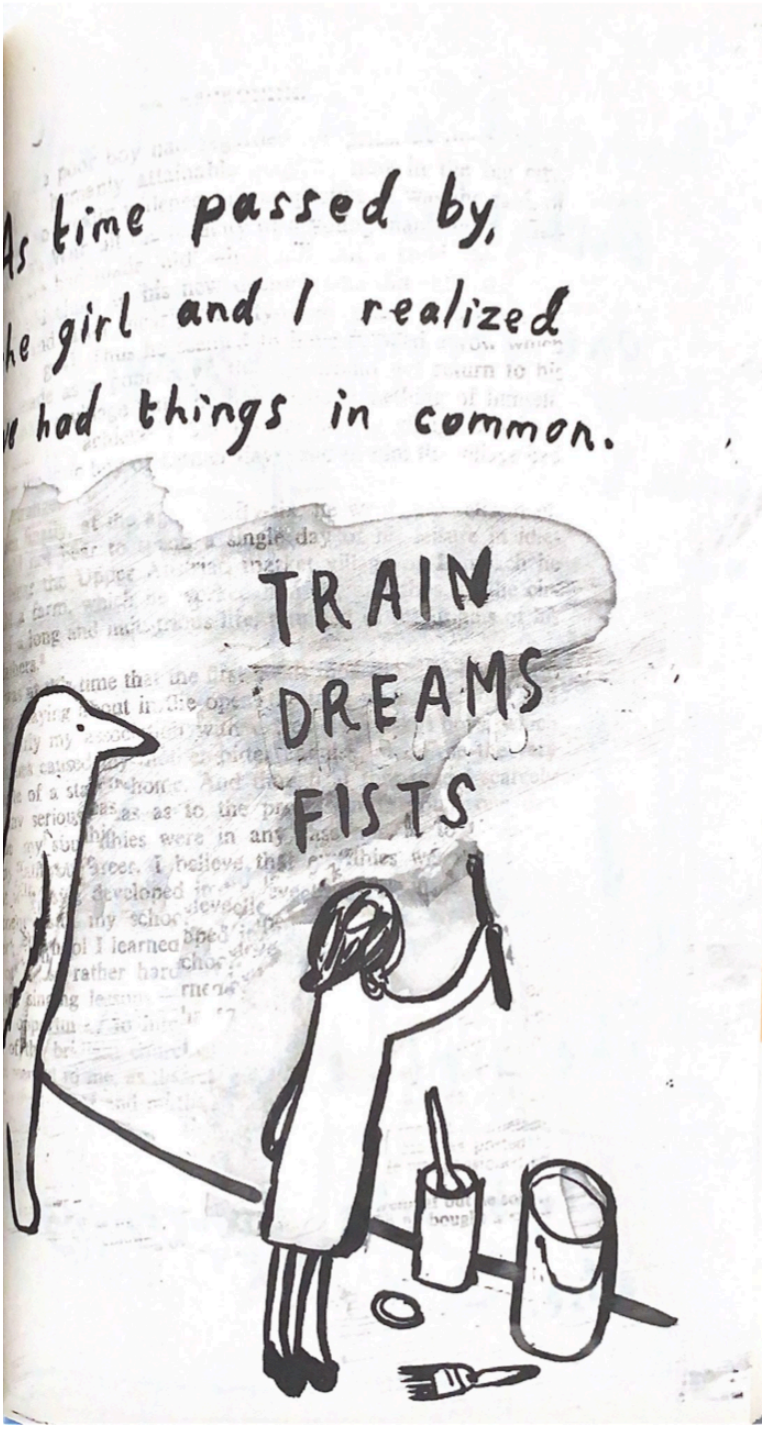
As time passed by,
he girl and I realized
e had things in common.
TRAIN
DREAMS
FISTS

5.9 Annex 9

5.10 Annex 10

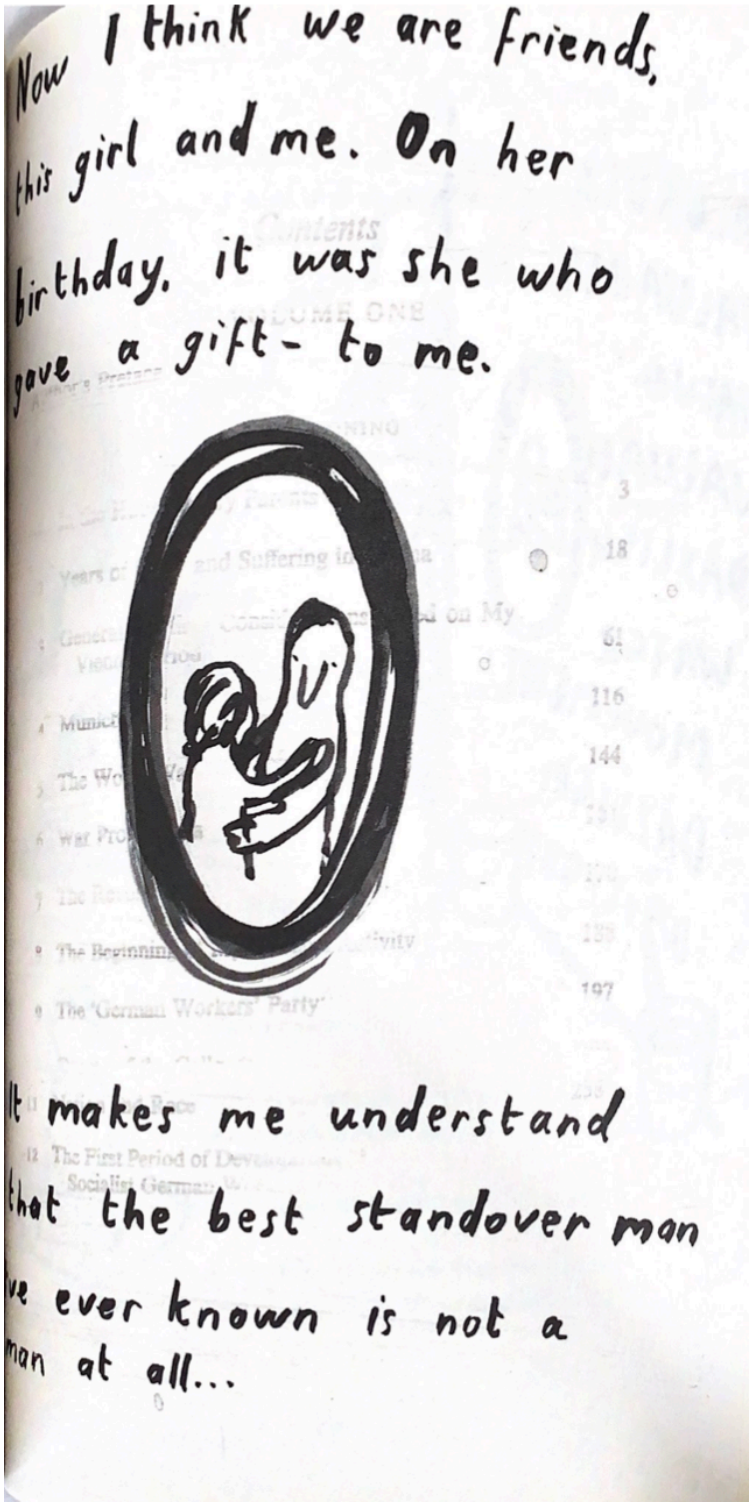
Now I think we are friends,
this girl and me. On her
birthday, it was she who
gave a gift - to me.
It makes me understand
that the best standover man
ve ever known is not a
man at all...

5.11 Annex 11

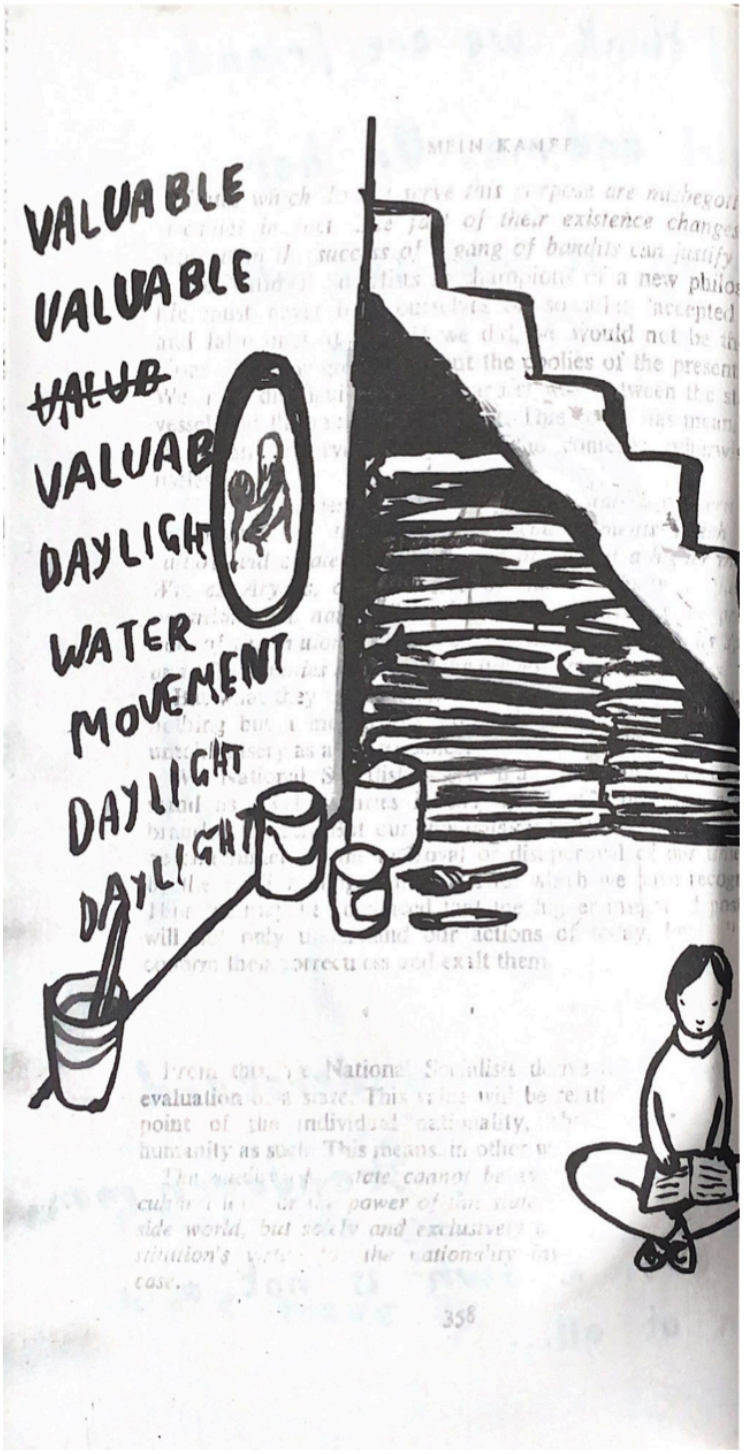
VALUABLE
VALUABLE
~~VALUB~~
VALUAB
DAYLIGHT
WATER
MOVEMENT
DAYLIGHT
DAYLIGHT